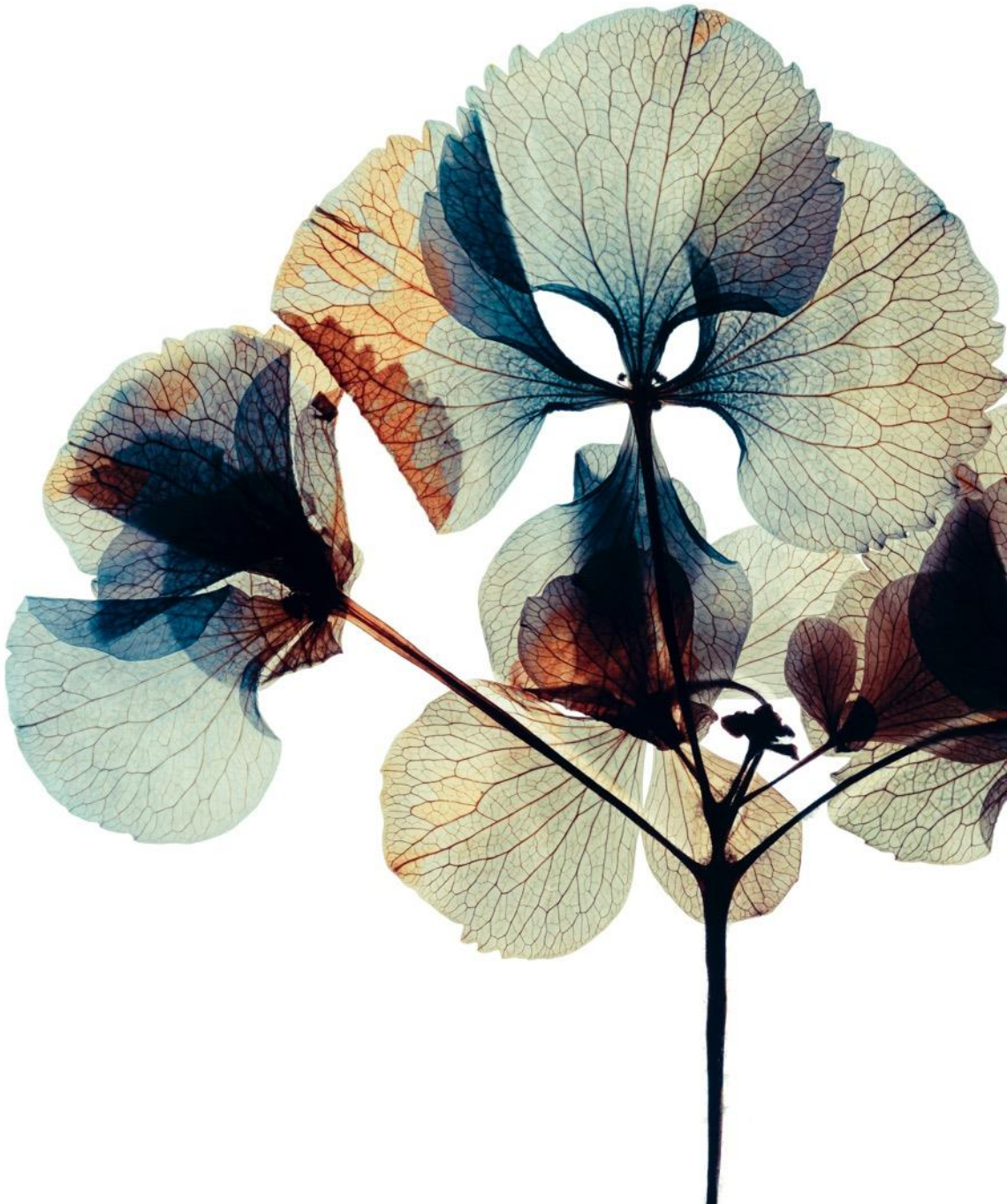
PAPULA NEVINPAT

AI ja tekijänoikeudet

Älykkäämpi organisaatio -tapahtumasarja: Innovointi AI:n aikakaudella: IPR, riskit ja mahdollisuudet

Tampere 29.10.2026

Jussi Mikkola // Papula-Nevinpat

PAPULA NEVINPAT

Hurja varoitus tekoälyjätin johtajalta: Koko internet vaarassa

Analyysi: Tekoälyjohtajat varoittavat ihmiskunnan tuhosta – mutta onko kyse pelosta vai politiikasta?

Tekoälyn väärinkäytöstä voi tulla hillitön lasku – jopa 15 miljoonaa euroa

Tekoälyn sääntelystä

- MTV3 uutisoi 11.9.2026, että OpenAI kertoo kannattavansa Yhdysvalloissa valtakunnallisia turvallisuusvaatimuksia tekoälylle
- MTV3 15.9.2026: ”Tekoälyjätit suunnittelevat yhteistä valvontaelintä”
  - OpenAI, Anthropic ja Google itsevalvontaelintä
  - Hankkeen taustalla on pelot tekoälyn vaaroista ja paine luoda tekoälyteknologiasta turvallisempaa
- YLE: 23.9.2026 ”tekoälyjätit vaativat YK:lta toimia”

ICANN 1990-luvulla	AI 2026
Internetistä tuli liian tärkeä jätettäväksi yhden toimijan hallintaan	Tekoälystä on tulossa liian merkittävä jätettäväksi yksittäisten yritysten itse päätettäväksi
Hallitus halusi siirtää hallinnan monen sidosryhmän malliin	Osa AI-yhtiöistä ehdottaa yhteisiä turvallisuusstandardeja
Yritykset, tekninen yhteisö ja viranomaiset osallistuvat	Yritykset, tutkijat ja viranomaiset osallistuvat
Pelättiin monopolia DNS-hallinnassa	Pelätään muutaman frontier-labin ylivaltaa

Tekoälyn sääntelystä - EU

- Digital Single Market Directive (DSM) 17.4.2019
  - DSM-direktiivi edelsi generatiivisen AI:n läpimurtoa, mutta sen TDM-säännökset saivat AI-kehityksen myötä aivan uuden käytännön merkityksen
  - DSM:n 3 ja 4 artiklat sisältävät tekijänoikeuden rajoitussäännöksiä ja erityisesti:
    - TDM-säännökset: ns. tekstin- ja tiedonlouhintapoikkeus – Text and data mining (TDM)
    - Mitä materiaalia ja mihin tarkoitukseen voi tekoälyn kehittäjä käyttää aineistoa kielimallin (LLM) koulutuksessa
    - Laillisesti saatavilla ja tekijänoikeuksien haltija ei ole kieltänyt materiaalin käyttöä (Opt-out)
  - Suomi implementoi direktiivin tekijänoikeuslainsäädännön muutoksen yhteydessä 2023

EU:n tekoälyasetus AI Act (Artificial Intelligence Act) - Asetus 2024/1689 astui voimaan 1.8.2024

- EU:n tekoälyasetus (AI Act)
  - AI Act keskittyy tekoälyjärjestelmien sääntelyyn
  - AI Act ei muuta tekijänoikeuden aineellisia perussääntöjä, vaan rakentuu olemassa olevan EU:n tekijänoikeussääntelyn varaan ja lisää generatiivisten tekoälymallien tarjoajille uusia velvoitteita liittyen mm. läpinäkyvyyteen
- AI Actin 53(1)(d) artikla velvoittaa yleiskäyttöisten tekoälymallien tarjoajat laatimaan ja julkaisemaan riittävän yksityiskohtaisen yhteenvedon mallin kouluttamiseen käytetystä sisällöstä. Jokaista tekijänoikeuden alaista julkaisua ei tarvitse ilmoittaa.
  - Ilmoitus koskee
    - millaisia aineistoja käytettiin (teksti, kuva, audio, video),
    - tärkeimmät aineistolähteet,
    - keskeiset datasetit ja sisältökategoriat,
    - yleinen kuvaus koulutusaineiston alkuperästä

Text and data mining ja DSM-direktiivin 4 artikla

- Poikkeussääntö: Generatiivisin tekoälymallin kouluttaminen on sallittua, jos aineisto on laillisesti saatavilla, eikä tekijänoikeuksien haltija ei ole kieltänyt materiaalin käyttöä (opt-out)
- Kannattaako sallia TDM-louhinta kielimalleille vai kieltää materiaalin käyttö (opt-out)?
- Miksi opt-out?
  - Pitkät käyttö-, huolto- ja asennusohjeet voivat sisältää arvokasta suojattua ilmaisua, kuvia ja kaavioita.
  - Se säilyttää oikeuden vastustaa kaupallista tekstin- ja tiedonlouhintaa sekä tukee mahdollista lisensointia.

Kuviteltu Case-esimerkki

1. Yritys A valmistaa koneita X

2. Tekoäly-yritys Z ohjaa tekoälyagentit käskee kaivamaan ja louhimaan verkosta kaikkien X-konevalmistajien käyttö- ja huolto-ohjeet

3. Firma A:n ohjeet otetaan osaksi tekoälymallin koulutusta varten

4. Olettaen, että tieto on saatu laillisesti, eikä firma A ole tehnyt opt-out –kieltoa, firma A:n tekijänoikeuksia ei loukata

5. AI Actin perusteella yritys Z ei tarvitse ilmoittaa, että firma A:n materiaalia on käytetty kielimallien koulutukseen, jos yritys Z täyttää AI Actin riittävän yksityiskohtaisen, julkisesti saatavilla olevan tiivistelmän mallin koulutukseen käytetystä tekijänoikeudella suojatusta aineistosta

6. DSM-direktiivin 4. artiklan poikkeussääntö ei ulotu siihen, että AI voisi jakaa koko ohjeen

7. Entä mitä jos ohjeet sisältävät osin virheellistä tai puutteellista tietoa, joka oikaistaan A:n toimesta, mutta tekoälymalli jakaa väärää tietoa, josta syntyy vahinkoa?
-> Vahingonkorvaus (?), kustannuksia, mainehaittaa?

8. Haluatteko, että tuotteitanne koskeva tieto irrotetaan hallinnastanne ja sisällytetään malleihin, joiden sisältämää tietoa ette pysty myöhemmin päivittämään tai korjaamaan?

Yrityksen muistilista

- Missä käyttöohjeet, huolto-oppaat, kuvat ja kaaviot ovat saatavilla?
- Erota suojattu ilmaisumuoto teknisistä faktoista ja toiminnallisista tiedoista
- Sallitaanko TDM, kielletäänkö se vai tarjotaanko aineistoa lisenssillä?
- Yhdistä selkeä oikeudellinen ilmoitus (opt-out) ja verkkoaineistossa koneellisesti luettava varaus
  - Opt-out tehdään koneellisesti luettavassa muodossa esim. verkkosivuun liittyvällä metadatalla
- Kytke linjaus julkaisuprosessiin ja tarkista se teknisten käytäntöjen kehittyessä.

Tekoäly ja tekijänoikeudet

- EU-tuomioistuin:ennakkoratkaisupyyntö (C-250/25) Like Company vs. Google, Inc.
- Unkarilainen lehtikustantaja Like Company väittää Googlen Gemini-tekoälysovelluksen loukkaavan sen tekijänoikeuksia
  - Tuomioistuimen ratkaistavana mm. seuraavat kysymykset:
    - Onko tekijänoikeudella suojatun aineiston käyttäminen kielimallien (LLM) kouluttamiseen tekijänoikeudellisesti relevanttia kappaleen valmistamista?
    - Jos on, voiko kouluttaminen kuulua DSM-direktiivin 4. artiklan TDM-poikkeuksen piiriin?
- EU-tuomioistuin piti istunnon 10.3.2026 ja ratkaisua odotetaan alkuvuodesta 2027

Tekoäly ja verkkotunnukset

- Tekoälyavusteisten verkkotunnusten väärinkäytösten määrä on kasvanut (domain-based-attacks)
  - Verkkosivujen väärentäminen – väärennetään koko sivusto
  - Verkkotunnusten väärentäminen – URL-osoitteet
  - DNS Hijacking – ns. nimipalvelimien kautta verkkosivujen liikenne ohjataan väärään paikkaan
  - Domain hijacking – viedään koko verkkotunnus
- Väärinkäyttäjät pystyvät nopeasti käynnistämään satoja väärennettyjä sivustoja, joista jokainen käyttää personoitua tekoälyn kirjoittamaan generatiivista tekstiä, joka muistuttaa tavallista brändimarkkinointia
- Tekoälyn luomalla sisällöllä pystyy nostamaan väärennettyjä tai haitallisia verkkotunnuksia korkealle hakutuloksissa

Suojauskeinot verkkotunnusten väärinkäytöksiä vastaan

- Tietoisuus ja tarkkaavaisuus
  - Verkkotunnusten hallintaa helpottaa, jos jollakulla on selkeä vastuu niistä ja tieto kaikista verkkotunnuksista ja niissä esiintyvät tiedot ovat yhdenmukaisia, ja jotka tarkistetaan säännöllisesti
  - Suurimmissa yrityksissä on hyvä olla ohjeistus verkkotunnusrekisteröintiä varten esim. brändiohjeiden yhteydessä
  - Nimipalvelimista huolehtiminen
- Ylimääräiset suojat ja valvonta
  - Registry lock - suojaa paremmin verkkotunnukseen liittyvien yhteystietojen luvatonta muuttamista
  - DNSSEC - Varmistaa, että käyttäjä päätyy oikealle verkkosivustolle, eikä väärän palvelimen ohjaamalle sivuille
  - Erilaiset verkkotunnusten valvontapalvelut

PAPULA-NEVINPAT

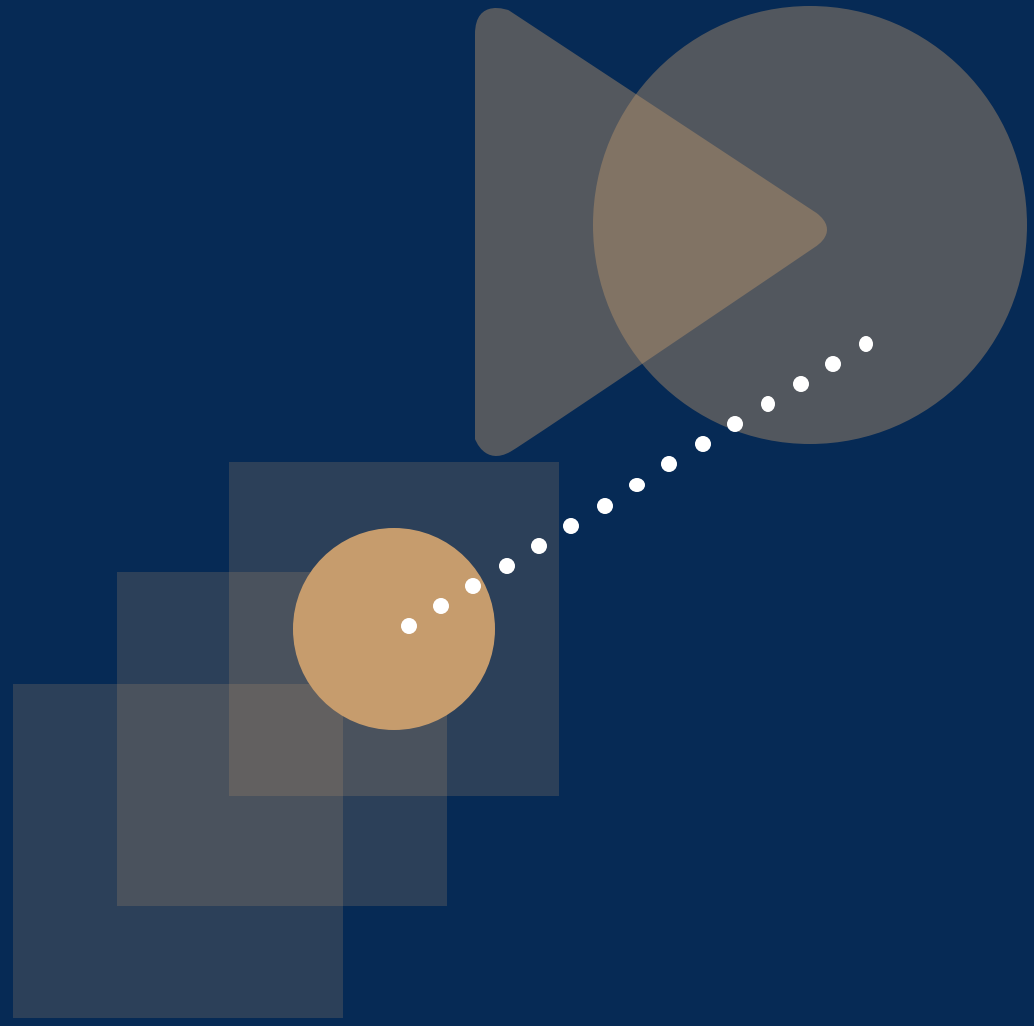
KIITOS!

Jussi Mikkola

Papula-Nevinpat

jussi.mikkola@papula-nevinpat.com

+358 50 3771421

PAPULA NEVINPAT

IDEASTA OMAISUUDEKSI – SUOMESSA JA KANSAINVÄLISESTI